

VLIZINE

jrg. 21, nr. 7 (juli 2020)

Hét e-zine met praktische informatie over onderzoek en beleid door en voor Vlaamse mariene wetenschappers.

Maandelijks uitgave, naar keuze met wekelijkse/dagelijkse updates [[abonnement aanpassen](#)]

V.U.: Jan Mees - Vlaams Instituut voor de Zee (VLIZ)

Redactie: Jan Seys, Nancy Fockedeij, Bart De Smet en Ines Tavernier

1. Kalender

1.1. [Save the date: online LifeWatch.be Users & Stakeholders Meeting](#)

2. Publicaties

- 2.1. [Scheldemonitor-website in een nieuw jasje: data uit de Schelde nu nog toegankelijker](#)
- 2.2. [Kustgebied kwetsbaar voor klimaatverandering, maar samenwerking is sleutel tot oplossing](#)
- 2.3. [Eindrapport Coastbusters: natuurgerichte aanpak als inspiratie voor toekomstige kustverdediging](#)
- 2.4. [Animatiefilm legt het 'Masterplan Kustveiligheid' helder uit](#)

3. Vacatures, beurzen en fondsen

- 3.1. [PhD-vacature voor microbieel ecologisch onderzoek naar kabelbacteriën](#)
- 3.2. [Hoogleraar interdisciplinair strategisch onderzoek in de Eco-Hydro-Morfodynamica aan KU Leuven](#)
- 3.3. [PhD-vacature\(s\) voor modelleren gedrag van plastics in estuaria en Belgische kustwateren](#)
- 3.4. [VLIZ-prijzen Mariene Wetenschappen: oproep 2020](#)

4. Belgisch marien onderzoek in de kijker

- 4.1. [Ook biodegradeerbare plastics vallen traag uit elkaar in zeewater](#)
- 4.2. [Multibeam apparatuur afstemmen in de akoestische referentiezone Kwinte](#)
- 4.3. [Wonen aan zee werkt als medicijn tegen piekeren over corona](#)

5. Nieuwe projecten zee- en kustonderzoek

- 5.1. [Duurzame interactie tussen de blauwe economie en ecosysteemdiensten in Belgisch Noordzee](#)

6. Zeewaarnemingen

- 6.1. [Onbemand varen en inzet robots bewijzen nut tijdens stille coronatijden](#)

7. Varia

- 7.1. [UGent postgraduaat cursus Offshore wind energy](#)
- 7.2. [Vlaams minister Hilde Crevits legt de eerste steen van de InnovOcean Campus in Oostende](#)

1.1. [Save the date: online LifeWatch.be Users & Stakeholders Meeting](#)

Op donderdag 15 en vrijdag 16 oktober 2020 gaat de jaarlijkse Users & Stakeholders Meeting van LifeWatch Belgium door. Gezien de huidige onzekerheid over de evolutie van de corona-epidemie, kozen de organisatoren dit jaar voor een online evenement.

Het programma zal bestaan uit een halve dag met livestream presentaties op donderdag, gevolgd door een halve dag gevuld met online demo's, trainingen en seminars op vrijdag. Het gedetailleerde programma en de mogelijkheid om in te schrijven volgen dit najaar.

Link: www.lifewatch.be

[\[naar boven\]](#)

2.1. [Scheldemonitor-website in een nieuw jasje: data uit de Schelde nu nog toegankelijker](#)

Het VLIZ lanceerde een vernieuwde website voor de Scheldemonitor. Op dit platform vind je ruwe data, datavisualisaties, kaarten, recente en historische literatuur. Ook extra informatie over allerlei thema's die spelen in het Schelde-estuarium. Denk dan bijvoorbeeld aan habitats en soorten, maar ook de hydrodynamiek, of visserij en veiligheid. De website reikt tools aan die de interpretatie en visualisatie van de data doet voor jou in de vorm van een kaart of een grafiek, en geeft daarbij begeleidende teksten. Kortom: met de vernieuwde website www.scheldemonitor.be krijgen zowel onderzoekers als niet-specialistische gebruikers een toegankelijk portaal voorgeschoteld om meer te weten te komen over de Schelde. Lees meer in het nieuwsbericht op de website van de Vlaams-Nederlandse Schelde-Commissie (VNSC):

Link: www.vnsc.eu/nieuws/11741-scheldemonitor-2-0-data-uit-de-schelde-voor-iedereen.html

[naar boven]

2.2. Kustgebied kwetsbaar voor klimaatverandering, maar samenwerking is sleutel tot oplossing

De Vlaamse kust is een uniek gebied: naast een toeristische trekpleister is ook van strategisch belang omwille van de havens en bijhorende industrie, omwille van de vruchtbare landbouwgronden en de waardevolle natuur. De kust is als laagstgelegen gebied van Vlaanderen echter ook zeer kwetsbaar voor de klimaatverandering. Een stijgende zeespiegel vergroot de kans op overstromingen. Langere periodes van droogte zorgen voor problemen in de landbouw, drinkwatervoorziening, toerisme en industrie. Het Vlaams departement Omgeving heeft, samen met het team van de Vlaamse Bouwmeester en verschillende overheidsinstanties en onderzoeksinstituten – waaronder ook het VLIZ –, de aan de kust spelende klimaat- en milieufactoren samengebracht in een handige gids: “Kust en klimaat – een gebiedsgerichte aanpak”. Daaruit blijkt dat samenwerken en geïntegreerd naar oplossingen zoeken de grootste troef is!

Link: www.compendiumkustenzee.be/nl/kustgebied-kwetsbaar-voor-klimaatverandering—samenwerking-sleutel-tot-oplossing

[naar boven]

2.3. Eindrapport Coastbusters: natuurgerichte aanpak als inspiratie voor toekomstige kustverdediging

Elk jaar slaan winterstormen duizenden tonnen strandzand af. En elk jaar worden onze stranden opgespoten om het veiligheidsniveau van de kuststreek op peil te houden. Het project Coastbusters onderzocht hoe biobouwers kunnen helpen het zand vast te houden, en daarmee bijdragen aan een duurzame, natuurlijke kustverdediging en biodiversiteitsversterking. Het onderzoeksconsortium – een samenwerking van wetenschappelijke en industriële partners – presenteert nu zijn eindrapport.

Daaruit blijkt dat het Coastbusters-project belangrijke innovatieve stappen heeft gezet in het inzetten van mariene organismen om golfenergie te breken en een barrière te vormen voor het afgeslagen zand. De biogene riffen blijken bovendien de aanzet tot meer biodiversiteit in het kuststelsel. Drie types 'biobouwers' werden uitgebreid getest: flora (zeegras, zeewier), schelpdieren (mosselen, oesters) en kokerwormen. De Vlaamse aanpak rond deze natuurgerichte aanpak heeft ook heel wat internationale interesse gewekt.

Coastbusters was een partnerschap tussen ILVO, DEME, eCoast, Jan De Nul en Sioen, en kreeg via De Blauwe Cluster de steun van VLAIO (agentschap Innoveren en Ondernemen). Ondertussen startte al een opvolgproject [Coastbusters 2.0](#) met VLIZ als bijkomende partner. Hierin wordt verder gewerkt op het veelbelovende mosselrif voor gebruik in de kustverdediging aan de Vlaamse kust.

Meer info over het afgelopen en vervolgproject is te verkrijgen bij Tomas Sterckx van DEME (sterckx.tomas@deme-group.com). De pdf van het eindrapport van de eerste fase van Coastbusters (2017-2020) is downloadbaar van de website van De Blauwe Cluster:

Link: www.blauwecluster.be/nieuws/eindrapport-coastbusters-beschikbaar

[naar boven]

2.4. Animatiefilm legt het 'Masterplan Kustveiligheid' helder uit

Beelden van stormgolven die inbeuken op onze kust of van kliffen op het strand als gevolg van zware winterstormen. We moeten niet zo heel ver teruggaan in ons collectief geheugen om ze voor de geest te halen. Deze gebeurtenissen roepen heel wat vragen op. Onder andere of het nivelleren van stranden nodig is, waarom er kliffen ontstaan, of die zandopspuitingen geen maat voor niets zijn, en of 'de natuur zijn gang laten gaan' niet de beste kustbeschermingsmaatregel is? Om een antwoord te bieden op die vele vragen, lanceert de Afdeling Kust van de Vlaamse overheid nu een helder en laagdrempelig animatiefilmpje.

Het filmpje belicht een paar concrete realisaties van de Vlaamse overheid en informeert over de plannen voor de toekomst. De hoofdboodschap is dat goed doordachte, functionele, (waar mogelijk) natuurlijke, esthetische maar vooral stevige

bescherming tegen een stijgend zeeniveau van cruciaal belang is. Het volledige filmpje is te bekijken op het [YouTube-kanaal](#) van het agentschap Maritieme Dienstverlening en Kust of het [Vimeo-kanaal](#) van afdeling Kust.

Link: www.agentschapmdk.be/blog/?p=3666

[\[naar boven\]](#)

3.1. PhD-vacature voor microbiel ecologisch onderzoek naar kabelbacteriën

Onlangs zijn door de onderzoeksgroep Microbial Electricity van de Universiteit Antwerpen kabelbacteriën ontdekt in mariene sedimenten die in staat zijn om over lange afstand elektriciteit te geleiden. Deze bacteriën en hun geleidende structuren bieden uitzicht op geheel nieuwe materialen en technologie. De doctorandus met een relevant Master-diploma (Biologie, Biotechnologie of Bio-ingenieur) onderzoekt de diversiteit en ecologie van deze bacteriën vanaf verschillende kustlocaties in Europa. Ervaring met moleculaire biologie, genomics en/of bio-informatica zijn daarbij essentieel. Solliciteren kan tot en met 23 augustus.

Link: www.uantwerpen.be/nl/jobs/vacatures/ap/?q=1202&descr=Doctoraatsonderzoeker-in-de-Microbi%C3%A4le-Ecologie

[\[naar boven\]](#)

3.2. Hoogleraar interdisciplinair strategisch onderzoek in de Eco-Hydro-Morfodynamica aan KU Leuven

Dit lectoraat heeft tot doel om de KU Leuven op de voorgrond te plaatsen wat betreft fundamenteel en toegepast onderzoek naar de interacties tussen hydrodynamica, sedimenttransport en biota in rivier-, estuariene en/of kustomgevingen. Hoge nadruk ligt op de onderlinge interactie tussen deze drie onderzoeksdomeinen, waardoor valt dit hoogleraarschap dan ook onder zowel het departement Burgerlijke Bouwkunde als van het departement Aard- en Omgevingswetenschappen.

De uitgebreide omschrijving van de interdisciplinaire onderzoeks-, onderwijs- en dienstverlenende taken is te consulteren op de website van de KU Leuven. Deze vacature staat open tot 30 oktober 2020.

Link: set.kuleuven.be/en/about-us/vacancies/ZAP-2020-81

[\[naar boven\]](#)

3.3. PhD-vacature(s) voor modelleren gedrag van plastics in estuaria en Belgische kustwateren

Sinds een aantal jaar wordt het numeriek model, ontwikkeld door de afdeling Hydraulica van de KU Leuven om het gedrag van sediment te voorspellen, ook ingezet voor plastics. Zo kan men de verspreiding van plastics door stromingen, golven en turbulente drift voorspellen in rivieren, estuaria en kustwateren. Voor het verfijnen van dit model zoekt men een of meerdere PhD-studenten. De grote uitdaging is immers het juist formuleren van de bezinkingssnelheden rekening houdend met de grote verscheidenheid aan eigenschappen van de plastic deeltjes, en de variatie ervan over de tijd als gevolg van verwerking, fragmentatie en aangroei door organismen. Ingenieurs (MSc) kunnen nog tot 31 augustus 2020 solliciteren.

De onderzoeksgroep Sedimentmechanica van de KU Leuven (departement Burgerlijke Bouwkunde - afdeling Hydraulica) wil alvast een doctorandus aanwerven in het kader van het [PLUXIN-project](#), maar de tweede en derde gerangschikte kandidaten maken ook kans om in aangevraagde, maar nog niet bevestigde projectvoorstellen in dit initiatief mee te stappen vanaf januari 2021.

Link: www.kuleuven.be/personeel/jobsite/jobs/55749239

[\[naar boven\]](#)

3.4. VLIZ-prijzen Mariene Wetenschappen: oproep 2020

Diende je recent een bachelor of master thesis in over een marien onderzoeksonderwerp? Of ben je actief als mariene onderzoeker en verblijf je in een land grenzend aan de Noordzee? Stel je dan kandidaat voor een van de 3 wetenschappelijke prijzen: de VLIZ Professionele Bachelor Thesis Award 2020, de VLIZ Master Thesis Award 2020 of de VLIZ North Sea Award 2020. Met deze prijzen wil het VLIZ het werk van verdienstelijke mariene onderzoekers bekronen, hen aanmoedigen om dit ook in de toekomst te blijven doen, en het zeewetenschappelijk onderzoek in Vlaanderen bevorderen. Nog tot 13 december kunnen kandidaten zich inschrijven voor de 2020-oproep. De prijsuitreiking zal doorgaan op de VLIZ Marine Science Day 2021 op woensdag 3 maart 2021 in Cultuurcentrum De Grote Post in Oostende.

Link: www.vliz.be/nl/wetenschapsprijzen

[\[naar boven\]](#)

4.1. Ook biodegradeerbare plastics vallen traag uit elkaar in zeewater

Plastics: je hebt ze in alle maten en kleuren, maar ook in veel verschillende samenstellingen. Om uit te zoeken hoelang die

verschillende soorten plastics het volhouden in zeewater, werd een zestal jaar geleden een relatief eenvoudig microcosm-experiment opgezet door het onderzoeksinstituut Deltares. Onderzoekers van andere Nederlandse en Vlaamse instellingen volgden de fragmentatie van het plastic mee op. Men bekeek hun broosheid en gewichtsafname, de ontwikkeling van microplastics en bacteriële aangroei. Recent werden de resultaten gepubliceerd in *Nature - Scientific Reports*. Een van de meest opvallend observaties was dat ook de zogenaamde biologisch afbreekbare plastics het in zeewater lang volhouden. Bio-composteerbare zakken uit polyester en uit polymelkzuur hadden over een jaar tijd slechts tussen de 7 en de 27% van hun gewicht verloren.

Het volledige artikel – inclusief enkele voor zich sprekende voor/na-beelden van de bestudeerde plastic items – is online vrij beschikbaar:

Link: www.nature.com/articles/s41598-020-67927-1

[naar boven]

4.2. Multibeam apparatuur afstemmen in de akoestische referentiezone Kwinte

In het nieuwe Marien Ruimtelijk Plan 2020-2026 werd een referentiezone voor multibeam-metingen vastgelegd. Deze kleine zone - gelegen in de Kwintegeul tussen de Kwintebank en de Buitenratel - vertoont een heel stabiele zeebodem en is daardoor ideaal om de multibeamapparatuur van schepen van de overheid, aannemers en onderzoeksinstellingen op elkaar af te stellen. De keuze voor dit specifieke gebied komt er na talloze hydrografische metingen door het team Vlaamse Hydrografie en de Dienst Continentaal Plat. Alle menselijke activiteiten die een impact kunnen hebben op de zeebodem (sleepnetten, ankers, baggerwerken ...) zijn er dan ook verboden.

De onderzoekers maakten hierbij gebruik van de vele hydrografische metingen door het team Vlaamse Hydrografie en de Dienst Continentaal Plat (FOD Economie), i.s.m. KBIN-OD Natuur en VLIZ. Zo werden o.a. ook multibeam data verkregen via het onderzoekschip Simon Stevin en extra bodemwaarnemingen uitgevoerd met het apparaat voor Sediment Profile Imaging (SPI) dat het VLIZ ter beschikking stelt.

Meer info kan je nalezen op de webpagina van afdeling Kust:

Link: www.afdelingkust.be/nl/akoestische-referentiezone-kwinte

[naar boven]

4.3. Wonen aan zee werkt als medicijn tegen piekeren over corona

Uit een bevraging rond de impact van buitenzijn tijdens de coronacrisisperiode - uitgevoerd door het Vlaams Instituut voor de Zee (VLIZ), de Universiteit Gent (UGent), en de KU Leuven bij 680 Vlamingen - blijkt dat ze tijdens de coronacrisis meer piekerden, meer stress ervoeren en zich meer verveelden. Bij kustbewoners lagen de cijfers beduidend lager. Iets wat mogelijks toe te wijzen is aan de nabijheid en vlotte toegang tot de zee tijdens de donkere tijden van de lockdown.

Link: www.vliz.be/nl/persbericht/wonen-aan-zee-werkt-als-medicijn-tegen-piekeren-over-corona

[naar boven]

5.1. Duurzame interactie tussen de blauwe economie en ecosysteemdiensten in Belgisch Noordzee

Met de financiering van het SUMES-project ondersteunt Vlaanderen de ontwikkeling van een model om de menselijke impact op het mariene ecosysteem te evalueren. Dit model kan omgekeerd ook inschatten wat de capaciteit is van het ecosysteem om goederen en diensten te leveren aan de blauwe economie. Met deze inzichten kan men de economische activiteiten op zee duurzamer gaan ontwikkelen en een kader uitwerken om het besluitvormingsproces te ondersteunen. Een consortium bestaande uit onderzoekers van de UGent, UAntwerpen en VLIZ gaat vanaf september 2020 aan de slag om het model op te stellen, en dat in nauwe samenwerking met bedrijven en overheidsinstellingen.

Link: www.vliz.be/nl/news?p=show&id=8445

[naar boven]

6.1. Onbemand varen en inzet robots bewijzen nut tijdens stille coronatijden

Tijdens de coronacrisis lagen ook onderzoeksschepen aan de kade. Het Vlaams Instituut voor de Zee (VLIZ) maakte daarvan gebruik om met een stille robot veranderingen in het onderwatergeluid in onze Noordzee in kaart te brengen. Daarnaast heeft onbemand varen op diverse andere domeinen de wind in de zeilen, zo beamen het agentschap Maritieme Dienstverlening en Kust, en de FOD Mobiliteit en Vervoer. Beide overheidsdiensten spelen een sleutelrol in het vergemakkelijken van innovatieve testen met onbemande vaartuigen in het Belgisch deel van de Noordzee.

Link: www.vliz.be/nl/persbericht/onbemand-varen-tijdens-stille-coronatijden

[\[naar boven\]](#)

7.1. UGent postgraduaat cursus Offshore wind energy

Windenergie op zee heeft zich in België en Europa snel ontwikkeld tot op industriële schaal. Een specifiek postgraduaat voor de opbouw van expertise en operationele kennis over offshore windparken drong zich dan ook op. UGent organiseert deze tussen 13 oktober 2020 en 25 mei 2021 via wekelijkse lessen in BlueBridge - Ostend Science Park in Oostende. Inschrijven kan voor een of meerdere van de 5 modules en gaan rond technologie, financiering, veiligheid, beveiliging, ecologie en randvoorwaarden van offshore windparken over hun ganse levensduur.

Deze cursus is gericht op mensen die werken (of de ambitie hebben om te werken) in of onderzoek te doen naar de offshore wind-, energie- of maritieme sector. Een bachelorniveau is verplicht. Een masterniveau in wetenschap, techniek, economie of recht wordt aanbevolen. Meer info is te vinden op de website:

Link: www.ugain.ugent.be/offshorewind

[\[naar boven\]](#)

7.2. Vlaams minister Hilde Crevits legt de eerste steen van de InnovOcean Campus in Oostende

Vlaams minister van Economie, Innovatie en Landbouw Hilde Crevits heeft op 30 juni de eerste symbolische steen gelegd van de nieuwe InnovOcean Campus van het Instituut voor Landbouw-, Visserij- en Voedingsonderzoek (ILVO) en het Vlaams Instituut voor de Zee (VLIZ). De gloednieuwe state-of-the-art InnovOcean Campus op de Oosteroever in Oostende moet het marien onderzoek een boost geven. Met de bouw van de campus gaat een investering van 20 miljoen euro gepaard.

In 2022 nemen VLIZ, haar nationale en internationale partners, en ILVO, althans de mariene onderzoekspoot ervan, hun intrek in de gloednieuwe InnovOcean Campus in Oostende. De campus wordt een nieuwe landmark aan de skyline van Oostende. Een state-of-the-art onderzoekscomplex van maar liefst 8.000 vierkante meter. Er komen kantoren, congresfaciliteiten, een gespecialiseerde bibliotheek en tal van werkplaatsen en laboratoria. Het nieuwe gebouw zal onderdak geven aan 170 medewerkers. Hoe het gebouw eruit zal zien is reeds te zien op deze [artist impression van de innovOcean Campus](#). De eerste steenlegging van de InnovOcean Campus zou initieel plaatsvinden op 18 maart 2020 maar werd omwille van de Corona-epidemie met ruim drie maanden uitgesteld. In de aanwezigheid van de verzamelde pers en een beperkt aantal genodigden, én conform de heersende coronamaatregelen, kon de aftrap van de bouwwerken mits enige vertraging dan toch doorgaan. Bekijk de [aftermovie](#) en de [fotoreportage](#) van dit feestelijke moment.

Link: www.vliz.be/nl/persbericht/vlaams-minister-hilde-crevits-legt-eerste-steen-innovocean-campus-oostende

[\[naar boven\]](#)

U krijgt dit bericht omdat u bent ingeschreven op de VLIZine-rondzendlijst. Uw adres wordt niet aan derden doorgegeven en wordt niet voor commerciële doeleinden gebruikt. Om uw abonnement aan te passen of uit te schrijven: klik [hier](#). In ons [privacy-beleid](#) kunt u nalezen hoe VLIZ met persoonlijke gegevens omgaat. Bij vragen over het privacy-beleid van VLIZ: contacteer privacy@vliz.be.

Het VLIZ wil via dit e-zine informatie verstrekken over de eigen activiteiten en die van onderzoeks- en beleidsgroepen in Vlaanderen actief in de mariene en kustgebonden wetenschappen.

Reacties en alle nuttige informatie van uw kant (zoals vacatures, nieuwe projecten, vraag voor samenwerking, interessante symposia, etc.) wordt graag ingewacht via info@vliz.be. De archieven van dit e-zine zijn [hier](#) raadpleegbaar.

Disclaimer: Eventuele standpunten zijn die van de auteurs en stemmen niet noodzakelijk overeen met die van het VLIZ. Het VLIZ is niet verantwoordelijk voor enige schade opgelopen ten gevolge van foutieve of verkeerd geïnterpreteerde informatie in dit e-zine, noch voor de inhoud van websites waarnaar verwezen wordt. Delen uit dit e-zine mogen worden overgenomen, met bronvermelding. Deze publicatie mag ter kennismaking worden doorgestuurd naar derden.

[Lid worden van VLIZ?](#)

Copyright © 2020 Vlaams Instituut voor de Zee - www.vliz.be

InnovOcean site · Wandelaarkaaï 7 · 8400 Oostende